

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Ināra Voitkāne

Vēsturiski hronoloģiskais pārskats (kopsavilkuma tabulas)
Viduslaiku kultūras radītās kultūrvērtības

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”
aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana”

Latvijas Universitātes realizētā projekta

**„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu
kompetences paaugstināšana”**

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003, LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2010

Periodi	Laikmeta filozofija	Tehnoloģijas	Izglītība	Literatūra
<p>Terminu „viduslaiki” sāka lietot itāļu humanisti - literāti un vēsturnieki, lai apzīmētu iepriekšējo ”tumsō” laikmetu, kuru nomainīja ”gaišā” renesanse.</p> <p>Tradicionāli tiek uzskatīts, ka viduslaiki ir no 300./500.g. līdz 1500.g.</p> <p>Viduslaiku vēsture ilgst 1000 gadus.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Agrīnie viduslaiki - lielā tautu staigāšana 4. – 7. gs.; •Agrīnie viduslaiki - Karolingu laiks (Karolingu renesanse) 8. – 10. gs.; •Viduslaiku kultūras veidošanas laiks – Romānika 10. – 12. gs.; •Viduslaiku kultūras uzplaukums – Gotika 12. –15. gs. <p>(Atsevišķos reģionos šīs laika robežas var būt atšķirīgas)</p>	<p>Viduslaiku filozofija bija kristiešu filozofija, un tā sakņojās Svētājos rakstos un kristīgo teologu darbos. Teoloģija (mācība par Dievu) – pētījumi par Dieva esamību un dabu. Jauns filozofisks virziens – sholastika. Reliģiskā filozofija, kuras galvenais mērķis bija izskaidrot un pierādīt kristīgās ticības dogmas. Sholastikā atzina to, ka dvēsele ir pārāka nekā miesa un pestīšanai ir lielāka nozīme nekā dzīvei zemes virsū.</p> <p>•Sv. Augustīns Aurēlijs (354-430). 387. g. kļuva par kristieti. Pirms tam dzīvoja bezrūpīgo pagāna dzīvi, bija ārlaulības bērns. Cilvēku uztvēra kā emocionālo būtni, kas tiecās pēc laimes, ko saistīja ar Dievu. Dieva izziņa un mīlestība ir vienīgā vērtība. Laimīgs ir tas, kas zina Dievu, bet nezina neko. Dievs ir visa pamats. Savā filozofijā apvienoja Platona idejas ar kristietību. Piederēja Franciskāņu ordenim. Galvenie darbi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Grēksūde” 400. g. – pirmais autobiogrāfiskais sacerējums. • „Par trīsvienību” 398. – 416. g. trīsvienības izpratne par cilvēka garīgo dzīvi – atmiņa, domāšana, griba. • „Par Dieva valstību” 413. – 426. g. 	<p>Viduslaikos rietumi pārņēma arābu sasniegumus optikā, medicīnā, fizikā un filozofijā. Viduslaikos dabaszinātņu attīstību kavēja baznīca. Baznīca uzskatīja, ka cilvēks nespēj izprast dabas noslēpumus, jo viss notiek pēc Dieva gribas. Baznīcas nostāja bija viennozīmīga: „Zinātne ir grēks, ja tās mērķis nav iepazīt Dievu”.</p> <p>Ja kāds nepakļāvās zinātni skaidrot caur Dievu, tad to gaidīja cietums. Viens no piemēriem ir angļu zinātnieka, Oksfordas profesora Rodžera Bēkona (ap 1214-1294) traģiskais liktenis. Viņš bija iepazīnis ar arābu un antīko literatūru, pētīja dažādas ķīmiskas vielas un veica eksperimentus fizikā. Bēkons apgalvoja, ka tikai eksperiments dod īsto jautājuma atrisinājumu. Viņš pierādīja, ka zināšanas var iegūt tikai caur pētījumiem un eksperimentiem. Bēkons kā zinātnieks atklāja fosforu, magniju un bistuma iegūšanas paņēmienus. Viņš bija atradis iespēju, kā radīt optiskus palielināmos aparātus – nākamo teleskopu. Par šādiem eksperimentiem Bēkonu vajāja baznīca un ieslodzīja viņu uz 14 gadiem cietumā. Bēkons bija zinātnieks un filozofs.</p>	<p>Viduslaikos oficiāla baznīcas un kristietības valoda - latīņu valoda. Mācības notika latīņu valodā. Viduslaikos prast lasīt nozīmēja prast lasīt latīniski.</p> <p>Izglītību ieguva tikai zēni, meitenes tika apmācītas mājās vadīt saimniecību. Vienīgās izglītotas sievietes viduslaikos bija mūķenes vai dižciltīgas.</p> <p>Viduslaikos bija dažādu līmeņu izglītība:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Domskolas, kuru mērķis bija gatavot cilvēkus sabiedriskai dzīvei. Mācījās tikai zēni no 7 gadu vecuma. Domskolā apguva ”7 cēlas mākslas” (Trīvijs (humanitāris virziens – gramatika, retorika, dialektika) + kvadrīvijs (matemātiskais virziens – aritmētika, ģeometrija, astronomija,mūzika)) •Klostera skolas, kuru mērķis bija gatavot klostera dzīvei. Mācījās zēni un meitenes no 7 gadu vecuma. Klostera skolas apguva: lasīšanu, rakstīšanu, skaitīšanu, dziedāšanas pamatus, gramatiku, Svēto Rakstu tulkošanu. Klosteros bija bibliotēkas un skriptorijs, kur tika pārrakstītas grāmatas. Grāmatas mūki pārrakstīja ar roku. Viduslaikos grāmatas bija ļoti dārgas (par vienu grāmatu atdeva 200 aitas), tāpēc nereti bibliotēka bija no 100 līdz 1000 grāmatām. Rakstīja un veidoja attēlus uz pergamenta – īpaši apstrādātas teļa ādas. •Bruninieku skolas. Par bruniniekiem tika apmācīti feodāļu vecākie dēli, jo mantojums nonāca vecākā dēļa rokās. Jaunākais dēlis tika nodots klosterī, lai nevajadzētu dalīt mantojumu. Bruninieku audzināšana notika šādi: <ul style="list-style-type: none"> • 7 gadu vecumā zēns tika aizvests uz pili pie turīgākā feodāļa. • No 7 līdz 14 gadiem zēns tika iecelts par pāžu. • No 14 līdz 21 gadam jauneklis tika nozīmēts par ieroču nesēju un apguva ”7 cēlas zinātnes”, kas tika aizstātas ar ”7 bruninieku mākslām”: jāt ar zirgu, peldēt, apieties ar šķēpu, paukoties, medīt, spēlēt šahu, sacerēt dzejoļus un spēlēt uz instrumentiem (serenādes). • 21 gadu vecumā jauneklis tika iesvētīts par bruninieku un atgriezās mājās. • Katram bruniniekam bija sirdsdāma, kam tika veltītas serenādes un varoņdarbi. •Universitātes piedāvāja augstāko izglītību. Universitātes mācījās tikai zēni no 13-15 gadu vecuma. Pirmās universitātes radās 12.g. Bolonā (juridiskais centrs), Parīzē (teoloģijas centrs) un Oksfordā (humanitāris, juridiskā, teoloģijas un medicīnas fakultātes). 14.gs. sākumā bija jau 25 universitātes, vēlāk to skaits pieauga. <p>Universitātē bija četras fakultātes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zemākā fakultāte - ”Artistu māksla” (7 cēlas zinātnes – gramatika, retorika, loģika, aritmētika, ģeometrija, astronomija, mūzika). Beidzot šo fakultāti un nokārtojot pārbaudes darbu, students ieguva bakalaura grādu. Beidzot pilnu kursu (5-6 gadi), students ieguva maģistra grādu. • Juridiskā fakultāte • Medicīnas fakultāte • Teoloģijas fakultāte <p>Lai iegūtu doktora grādu, studentam bija jāizvēlas vienu no augstākajām fakultātēm. Doktora grādu ieguva pēc 6-8 gadiem.</p>	<p>Lielā daļa Rietumeiropas bija apgūsi latīņu valodu, tāpēc latīņu valoda kalpoja kā galvenais sazināšanās līdzeklis.</p> <p>Senākā literatūras forma bija dzeja, no kuras attīstījās: darba dziesmas, rituālās dziesmas, gadskārtu dziesmas.</p> <p>Klerikālā literatūra. Arī baznīcai bija savi žanri: reliģiskās himnas, garīgās dziesmas, svēto dzīves apraksti, kulta drāma.</p> <p>Agrīnos viduslaikos attīstījās eposs, no grieķu valodas – vēstījums.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Nibelungu dziesma” ir vācu varoņeposs, kas veidojies gadiem ilgi no tautā stāstītiem varoņdziesmām. ”Nibelungu dziesma” realitāte saplūdis ar teiksmām, tās tēli un notikumi ir raksturīgi visu ģermāņu tautu daiļradei. Vēsturiski ”Nibelungu dziesma” ietver lielo tautu staigāšanu, huņņu iebrukumu Eiropā (5. gs.) un burgundiešu (nibelungu) valsts sabrukumu. • ”Rolanda dziesma” ir vecfranču viduslaiku eposs, kas, domājams, tapis franču liriski episko dziesmu - kantilēnu - iespaidā. Tā pamatā ir leģendas par Kārļa Lielā karagājieniem. Varonis Rolands apdziedāts kā franču nacionālais varonis. Pirmais ”Rolanda dziesmas” pieraksts tiek datēts ar 12. gadsimtu.
<p>Reliģiskais pamats</p>				
<p>Kristīgo baznīcu pārdēvēja par katoļu baznīcu, bet pāvests pasludināja sevi par apustuļa Pētera pēcteci un Jēzus Kristus vietnieku zemes virsū.</p> <p>Svarīgu vietu ieņēma klosteri. Viduslaikos klosteri bija reliģiozitātes un kultūras centri. Mūki bija viduslaiku garīgā elite. Eksistēja vairāki ordeņi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benediktiešu ordenis (539)– dibināja Sv. Benedikts (ap 480-543). • Cirsterciešu ordenis (1115-1153) • Franciskāņu ordenis (1210) • Dominikāņu ordenis (1216) <p>Mūku dzīve klosterī balstījās uz dzīves likumu, ko bija izstrādājis Sv. Benedikts (ap 480-543) no Nursijas. Sv. Benedikts 539. gadā Dienvidītalijā dibināja Montekasino (Monte Cassino) klosteri. Slavens bija arī Klīnī klosteris 12. gs.</p> <p>Mūkiem piederēja tikai trīs lietas: nabadzība (piederēja paši sev), stabilitāte (bija jādzīvo vienā klosterī), šķīstība (bija jāpaliek neprecētam). Mūka dzīve sastāvēja no lūgšanas, garīgo tekstu lasīšanas, roku darba.</p> <p>Ķeceris – tas, kas vērsās pret baznīcas dogmatismu un stingrību. 12. gs. uzplauka ķeceru kustība, kas uzskatīja, ka ”žēlastību un gara dvēseli var saņemt bez katoļu baznīcas kā starpnieces”. Ķecerus sadedzināja uz sārta. Lai cīnītos ar ķeceriem 1209. gadā nodibināja inkvizīciju.</p>	<p>• Akvīnas Toms (1225-1274). Piederēja Dominikāņu ordenim. Bija teoloģijas profesors. Dzīves laikā tika iecelts svēto kārtā. Pretēji Sv. Augustam augstāko vietu ierādīja cilvēka pratom, cilvēka spējai ietekmēt savu dvēseles ceļu uz pestīšanu. Izvirza ideju par prātu un ticības harmoniju. Prātu pakļāva ticībai. Uzskatīja, ka dvēseli pazīst pēc tās darbiem. Akvīnas Toms (Tomisms) savā filozofijā apvienoja Aristoteļa idejas ar kristietību. Galvenie darbi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Teoloģijas summa” • „Par katoļticības pamatiem” – tie ir konceptu krājumi, ko sarakstīja divi studēti. <p>Viduslaiku filozofijai ir raksturīgi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antīko filozofu darbi tika apskatīti caur kristietību (Platons, Plotīns – Sv. Augustīns sasaistīja ar kristietību, un Aristoteli ar kristietību saistīja Akvīnas Toms) • Par augstāko realitāti tika uzskatīts Dievs. 	<p>Viduslaikos attīstījās astronomija (astrologi mēģināja paredzēt nākotni), medicīna (medicīnas zinātne rūpējās par cilvēka dvēseles un ķermeņa veselību, ārstus uzskatīja par gaismas nesējiem, kas izdzen tumsu) un alkīmija. Alkīmija bija mēģinājums uzlabot dabas elementus, tuvinot tos pilnībai, dievišķot. Alkīmiju traktē kā „zelta iegūšanas mākslu”. Medicīnā, alkīmijas ierosināta, sāka meklēt universālo līdzekli pret visām slimībām – dzīvības eliksīru.</p> <p>Viduslaiku izgudrojumi: vējdzirnavas, ūdensdzirnavas, kompass, skurstenis, brilles.</p>	<p>Ar maģistra un doktora grādu varēja pasciegt universitātē. Universitātes bija organizācijas ar savu pārvaldi. Universitātes priekšgalā bija dekāns, un par fakultātem atbildēja rektors (rektoru ievēlēja pasnieiedzji un studenti). Apmācības veidi bija lekcijas un disputi, kas notika latīņu valodā. Universitātes arī bija bibliotēkas, speciālas telpas, kur pārrakstīja grāmatas. Vaganti – klejojoši studenti, kas klejoja no vienas skolas uz otru.</p>	<p>Kurtuāzā literatūra. Populāri bija ”Bruninieku romāni”. Pārstāv lirisko žanru, pēc tam romānus, stāstus un bruninieku hroniku. Bruninieku literatūru dēvēja par mīnezangu – mīlas dziesmu. Bruninieku romāniem ir liriska noskaņa – veltīta mīlas tēmai, apjūsmoja daiļās dāmas. Pirmie romāni parādījās Francijā.</p> <p>Krutjēns de Truā (12.gs. 30.-90. g.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Ilvēns jeb Lauvas bruninieks” – šajā romānā tiek aprakstīti turnīri, medības, pilsētas dzīve, varoņdarbi, avantūras. Galvenā doma ir audzināt drosmi, demonstrēt vīrišķību. Akcentē vīrišķīgo rīcību, nevis bezjēdzīgo varonību. • „Tarsifāls jeb stāsts par Grālu” – šajā romānā bruninieku varonis ir visas sabiedrības glābējs. Grāla valstība ir tāda, kur eksistē patiesa brunieciība, taisnīgums, labestība, kautrība un vīrišķība. <p>• Citā tā laika romānā - ”Tristans un Izolde” pamatā ir īru sāga (folkloras žanrs, vēstījuma proza). Šis romāns ir par traģisku mīlestību. Galvenā doma - konflikts starp individu vēlmēm un sabiedrības tradīcijām, kad galvenie varoņi kļūst par likteņa upuriem. Īsta mīlestība ir nelaimīga un traģiska, nav atļauta.</p> <p>Vēlo viduslaiku romānos tiek runāts par pienākumiem, godīgumu un līdzjūtību.</p>

Māksla un arhitektūra

Barbaru māksla:

- Tautas staigāšanas laikā pilnīgi tika iznīcināts Eiropas etniskais sastāvs. Rietumeiropā apmetās uz patstāvīgu dzīvi tā saucamās **barbaru tautas** – goti, franki, vandāļi, burgundi, langobardi u. c.. Šo tautu kultūra nebija augstu attīstīta. Barbaru tautas iznīcināja antīko kultūru.
- **Arhitektūrā** izmantoja Romas impērijas ēku tipus – bazilikas un no Bizantijas impērijas pārņēma centrisko tipa ēku. Piem., Ostgotu valdnieka **Teodorihā mauzolejs Ravennā 526. – 530. g.**
- Barbari izkopa **ornamentālo mākslu**. Barbaru tautām bija augsti izkopta metāla mākslinieciska apdares tehnika. Tika darinātas saktas, fibulas (saspraude) no metāla un rotātas ar krāsaino stiklu un dārgakmeņu inkrustāciju. Barbari sevišķi izkopa zvēru stīlu - veidoja abstraktajā zvēru stīlā stilizētas dzīvnieku galvas, ķepas, ķermeņi, pakļaujot tos ornamenta formai. Cilvēku attēlošanu neizkopa. Stilizētos dzīvniekus attēloja no zelta, rotājot rīku, vairogu vai zirglietu dekorēšanai. Izšķīr trīs dekorēšanas pakāpes:
 - stilizēti zvēri ir izvietoti pa visu dekorējamo priekšmeta virsmu,
 - dzīvnieku ķermeņi deformēti līdzīgi čūskas ķermeņiem vai iepīti sarežģītos, dinamiskos pinumos,
 - sarežģītas kompozīcijas, kurās dekorējamā virsma ir pieblīvīvēta ar sapītiem dzīvnieku ķermeņiem, kuru formu ir grūti pamanīt.

Karolingū renesanse: 8. un 9. gs. Rietumeiropā bija raksturīga mākslas uzplaukums. Tas ir saistīts ar franku valsts varenības pieaugumu un Kārļa Lielā nodibināto viduslaiku pirmo impēriju. Šīs impērijas mākslu dēvēja par „Karolingū renesansi”.

Arhitektūra: Arhitektūrā dominēja **centriskās ēkas tips**. Spilgtākais piemērs ir **Kārļa Lielā pils kapela Ānenē 794. g.** (pēc Sv. Vitāles baznīcas plānojuma).

Glezniecība: Karolingū glezniecību raksturo **grāmatu miniatūras, freskas un mozaīkas**. Grāmatu miniatūrām ir raksturīgi dekoratīvi, grezni zīmējumi. Dominē guašas tehnika, izmanto spilgtas krāsas, daudz izmanto zeltu. Bieži miniatūrās attēlo evaņģēlistus, valdniekus, bagāti rotāti iniciāļi. **Ievērojamākā grāmata ir Kārļa Lielā „Evaņģēliju grāmata” 880. – 810. g.**

Romānikas māksla (10.gs. – 12.gs.):

Arhitektūra. Romānikas posma arhitektūrai raksturīgi:

- Francijā agrāk nekā citur izveidojās cietokšņa tipa pils ar donzonu – vienkāršu taisnstūra četrstāvu torni ar sauriem logiem jeb lūkam.
- Cēla dievnamus, klosterus un pils.
- Smagnējās un tumšās akmens celtnes ar biežām sienām (līdz 3 metriem).
- Mazi un sauri logi.
- Noteicošās ir horizontālās līnijas.
- Plānā taisnstūra forma, trīs vai pieci jomi, viens vai divi transepti, apstīda.
- Noapaļota, pusaploces arka.
- Tipiskākās no XII – XIII gs. romāņu celtnēm ir:
 - Vormsas katedrāle Vācijā 12. gs.,
 - Špeieres katedrāle Vācijā 11. gs.,
 - Klīnī klosteris Francijā 12. gs. vidus.

Tēlniecība:

- Tēlniecībai liela nozīme arhitektūras izdaiļošanai.
- Tēlniecības galvenais veids bija – cilnis.
- Ar cilni tika rotāti kolonnu kapitēļi, portāla timpanonu.
- Rotājumi bija ģeometriski ornamentī, augu motīvi, dzīvnieku un cilvēku figūras. Timpanonā bieži attēloja pastaro tiesu vai sižetu no Apokalipses. Cilvēku figūras bija attēlotas anatomiski nepareizi. Piemēram, Sv. Pētera baznīcas portāla timpanonā Muasakā ir attēlots Kristus kopā ar apustuļiem (Lauva – Marks, Engēlis – Matejs, Vērsis – Lūka, Ērglis – Jānis).

Glezniecība:

- **Sienas un velves klāja freskas** (freska – gleznokums uz mitra apmetuma) ar Bībeles notikumiem un ainās no svēto dzīves.
- **Miniatūra** – gleznokums, ar kuru rotāja viduslaiku rokkrasta grāmatas.

Gotikas māksla (12.gs. – 15.gs.):

Arhitektūra. Gotikas posma arhitektūrai raksturīgi:

- Cēla ne tikai baznīcas un klosterus, bet arī pils, rātsnamus, gīžu ēkas, pilsētnieku dzīvojamās mājas.
- Sienas kļuva plānākas un augstākas, pateicoties karkasa konstrukcijai.
- Celtnes pamatā ir karkasa konstrukcija: balsti – saišķu pīlāri, pārsegums – ribu velves veidā, arkbutāni – pusarku sistēma, sienu sānspiedienu uzveršanai, kontraforši – spēcīgi balsti sienu ārpusē.
- Lieli un augsti logi. Logu vietā parādās milzīgas un krāsainas vitrāžas, loga rozēs.
- Noteicošās ir vertikālās līnijas. Izteikta tiekšanās uz augšu.
- Tiek pielietota smailoka arka jeb lauztā arka.
- Tiek izmantoti daudzu velvju veidi: krusta, zvaigzņu, tīkla, šūnu, ziedu, vēdekļu.
- Bagātīgi izmantoti rotājošie elementi: piramidāli tornīši – fiales, augšdaļā tās noslēdzās ar krusta puķi. Fiales greznoja krabji. Logu aili un portāla augšdaļā novietoja vimpurgu.
- Tipiskākās gotikas celtnes ir:
 - Parīzes Dievmātes katedrāle Parīzē (1163 – ap 1250).
 - Keļnes katedrāle Vācijā (1248 –1560).
 - Reimsas katedrāle (1175 – 1290).
 - Amjēnas katedrāle (1220 – 1236).
 - Sartras katedrāle (1194 – ap 1260). (Saglabājušās oriģinālās vitrāžas)

Tēlniecība:

- Tēlniecība saistīta ar arhitektūru, kad katedrāles fasāde tika rotāta ar skulptūrām.
- Tēlniecības veids – cilnis, parādās pirmās skulptūras (svēto tēli, viduslaiku eposa varonis Rolands).

Glezniecība:

- **Vitrāžas** – ornamentālā vai sižetiska kompozīcija, kas veidota no krāsainiem vai bezkrāsainiem stikla gabaliņiem, ko sastiprina ar metāla (svina, misiņa) stiegrojumu. Klasiskā lietojumā vitrāžu izmanto logā.
- **Miniatūras**. Brāļu Limburgu Berī hercoga bagātā Stundu Grāmatas gleznotas miniatūras (kalendāra cikli) 12. gs.

Attēli

Barbaru māksla:

Kuģa priekšgala rotājums zvēru galvas formā. 9. gs.

Teodorihā mauzolejs Ravennā 526. – 530. g.

Karolingū renesanse:

Kārļa Lielā statuļa uz zirga.

Kārlis Lielais. 1349.

Kronis Otomam Lielajam ap 953. - 962. g. Kronis – baznīcas un troya vienības simbols, uz tā attēloti arī Bībeles ķēņi Dāvis un Zalamans.

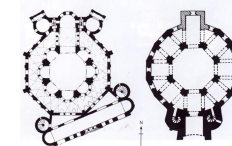
Zvēru stils.

Stilizētas fibulas ērgļa formā.

Kārļa Lielā pils kapelas iekšskats Ānenē.

Sv. Vitālijas baznīcas plāns un Kārļa Lielā Āhenes pils kapelas plāns.

Romānikas māksla:

Speieres katedrāle Vācijā 11. gs.

Klīnī klosteris 12. gs. vidus. Rekonstrukcija.

Romānikas stila baznīcas iekšskats.

Sv. Pētera baznīcas portāla timpanons Muasakā.

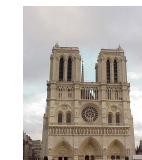

Romānikas stila kapitēļi.

Pastara tiesas aina.

Gotikas māksla:

Parīzes Dievmātes katedrāle Parīzē

Sartras katedrāle (1194 – ap 1260).

Reimsas katedrāle (1175 – 1290).

Gotikas stila baznīcas iekšskats.

Gotikas stila krusta velves.

Gotiskās katedrāles fasādes portāls.

Gotiskā stila kolonna.

Skulptūras no gotikas katedrāles fasādes.

Brāļu Limburgu miniatūra.

Gotiskā loga „roze” (vitrāža).